

Marta Smolíková**Mám práci snů**

TEXT: NAĀA KLEVISOVÁ FOTO: LUKÁŠ BIBA

ŘÍDÍ DIGITÁLNÍ KNIHOVNU S TĚMĚŘ ČTYŘMI TISÍCI TITULY A ROZSÁHLÝ MEZINÁRODNÍ ARCHIV. VŠECHNY POLOŽKY SE TÝKAJÍ JEDINÉ OSOBNOSTI — VÁCLAVA HAVLA.

Do vztahu k Václavu Havlovi lidi nikdo nemusí nutit,“ říká Marta Smolíková, která od loňského léta vede Knihovnu Václava Havla. V jejím sídle v Praze na Novém Městě jsme si s elegantní manažerkou povídaly o současné výstavě Havlových vizuálních básní, o knižním vydání jeho Hovorů z Lán i o prezidentově a dramatikově odkazu.

Co jsou Antikódy?

Experimentální básně, kterým se Václav Havel věnoval od šedesátých let. Daroval je básníkovi a výtvarníkovi Jiřímu Kolářovi. Poprvé vyšly v roce 1964. Teď jsou ty nejzajímavější z nich zvětšené k vidění na panelech na výstavě v piazettě Národního divadla v Praze. Současně připravujeme jejich prozatím nejúplnější knižní vydání i s dosud nepublikovanou Havlovou esejí.

Výstava bude pro mnohé lidi překvapením. Těší nás, že můžeme Václava Havla, kterého lidé znají jako prezidenta a disidenta, případně dramatika, představit jako umělce, který experimentuje, hraje si se slovy.

Jak vznikl nápad s výstavou?

Pořádáme ji spolu s Národním divadlem jako doprovod k představení, inspirovanému Havlovými Antikódami, které mělo 21. března premiéru v Laterně Magice. Pracuje se slovem, světlem, pohybem, zvuky a hodně si hraje s písmeny. Je dílem mladých umělců, vedených režisérem Braněm Mazúchem. Pro Laternu Magiku to byla velká výzva.

Dá se objevit ještě něco neznámého z Havlových prací?

Vyloučené to není. Kromě zmíněné dosud neotiskuté eseje o Antikódech jsou například v publikaci Václav Havel o divadle, kterou jsme vydali na pod-

zim, dosud nezveřejněné dopisy, v nichž Havel píše o divadelní práci. Takže drobné věci se najít dají.

Právě jste začali vydávat knižně jeho rozhlasové Hovory z Lán.

Hovory z Lán se pod různě obměněnými názvy vysílaly deset let. Naše edice, která právě startuje, bude vycházet několik roků. Jde o komentované vydání, kde se dobový kontext vysvětluje v poznámkách.

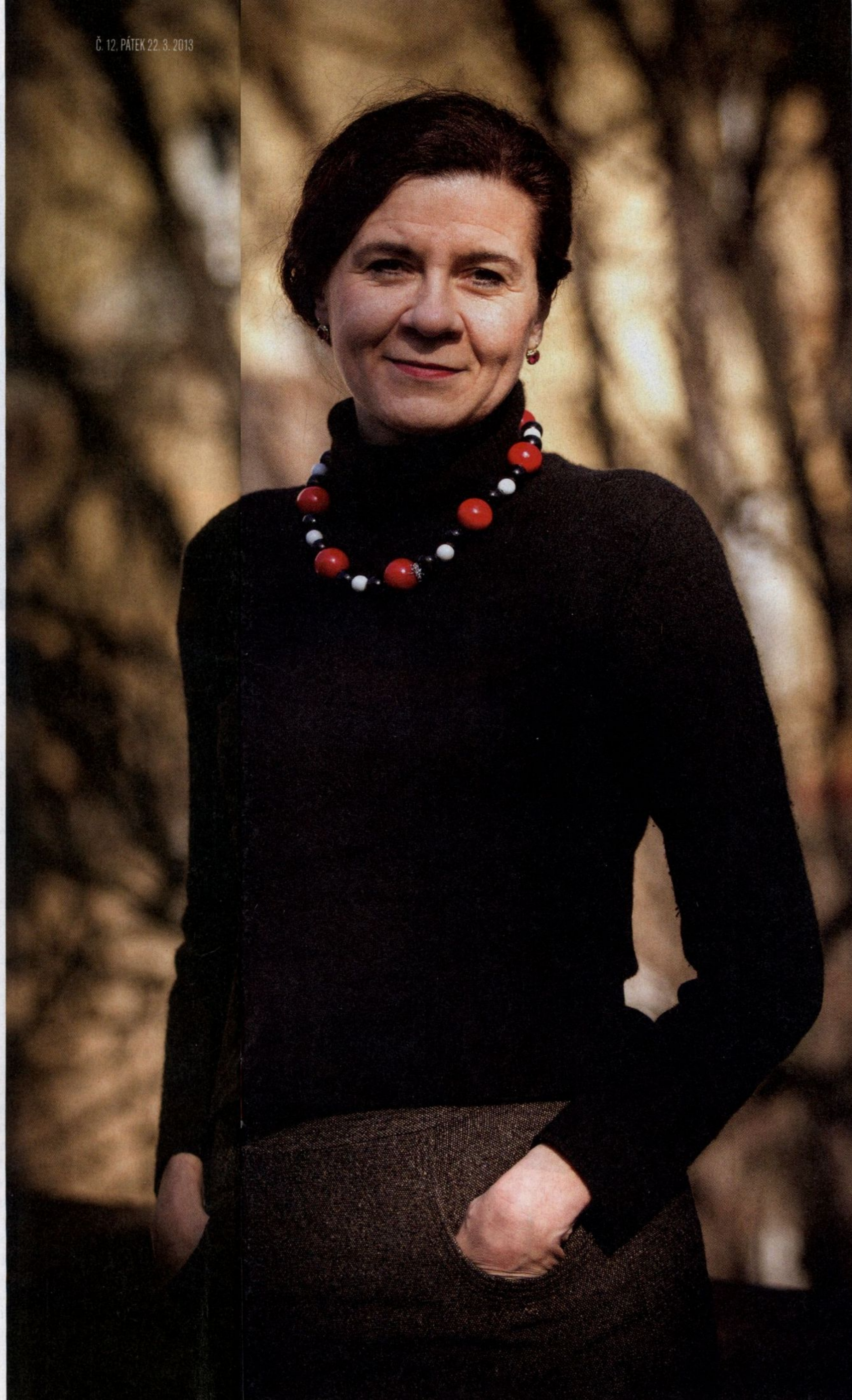
Jaké místo má vaše angažmá v knihovně ve vaší kariéře?

Docela jedinečné. Vznik Knihovny Václava Havla byl inspirován americkými prezidentskými knihovnami. Ale ta naše je nutně jiná, protože Havlovu prezidentství předcházela významná kariéra disidenta, občana a umělce. Takže se jeho osobností můžeme zabývat a představovat ji v jedinečné šíři. Pokoušíme se proto vyzývat ke spolupráci lidí z kulturní, novinářské, politické i společenské obce.

Při své dlouholeté práci v Sorosově nadaci jsem měla na starosti různé obory umělecké a publikační činnosti. Takovou zkušenost má málokdo, protože jednotlivé umělecké obory jsou si u nás dost vzdálené a teprve v posledních letech začínají trochu spolupracovat. V knihovně mohu své zkušenosti využít.

Měla jste při svém příchodu chuť někam ji posunout?

Spíš jsem si kladla otázku, jak její poslání naplnit. Během loňského roku jsme v programu hodně posílili akce pro veřejnost. V pražské Galerii Montmartre pořádáme debaty, diskuse, setkání s osobnostmi, čtení, projekce filmů, začali jsme uvádět monodramata. Tamější prostředí přispívá ke skvělé atmosféře, debaty jsou spontánní a otevřené. A po Havlově smrti je o jeho osobu poměrně velký zájem v zahra-

Marta Smolíková (* 1965)

Ředitelka Knihovny Václava Havla je jednou z významných osobností kulturní politiky a managementu umění. Působila v Sorosově centru současného umění a v Open Society Fund. Založila centrum ProCulture a vedla neziskovou organizaci Otevřená společnost. Vyučuje na Masarykově univerzitě a DAMU. Pod jejím vedením knihovna nyní vystavuje Havlovy Antikódy, vydává jejich doplněnou sbírku a začíná vydávat knižní sérii Hovorů z Lán.

ničí. Takže se na nás obracejí různé instituce a osoby, které chtějí třeba výstavu nebo materiály pro konferenci. Tady se otevírá velký prostor.

Jak si Václav Havel svoji knihovnu představoval?

Rozhodně nechtěl, aby to byla kamenná instituce, která jen chrání jeho odkaz, ale živé místo, kde se lidé setkávají a debatují. Takže se snažíme být živí.

Ptáte se někdy sama sebe, co by tomu či onomu říkal?

Spolupracují s námi lidé, kteří s ním strávili notnou část života a znali ho velmi zblízka. Například jeho tajemník Martin Vidlák nebo Anna Freimanová, která s ním pracovala na divadelních projektech. Ti mají velmi jasnou představu, jak o věcech přemýšlel, znají, co napsal, často o tom diskutujeme.

Vnímáte, že pro řadu lidí zůstává jakýmsi zrcadlem?

Určitě. Při prvním výročí jeho úmrtí bylo vidět, jak spontánně lidé napříč republikou začali organizovat vzpomínkové akce. Například v divadle v Čáslavi mu věnovali celý týden, konala se představení, projekce, výstava. O mnohém svědčila i ta připomínková akce s vyhrnutými kalhotami, ke které se připojovali mladí i staří. Byla neplánovaná, z toho je vidět, že lidé k Václavu Havlovi mají vztah. A kolem voleb bylo naprosto zřejmé, že jeho odkaz ve společnosti žije, že není uměle pěstovaný.

Co vás na současné práci nejvíc těší?

Vypadá to jako dream job, práce snů. Je to však práce jako každá jiná. Starosti, spěch, řešení problémů, ale večer má člověk příležitost k jedinečným setkáním. Jméno naší instituce nám umožňuje oslovnout zajímavé lidi a zvat je k nám do Montmartru. Dosud se nám nestalo, že by někdo odmítl. Musím neskromně říct, že mě naše výsledky těší. ▽